

BAJAI ÚJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Baja, Vörösmarty Mihály-utca 4.
Telefonszám: 45.

Bács-megyei és dél-szigonyi érdektől politikai napilap.

Feladat: szerkesztő:

VITAZ FÉHÉRVÁRY DEZSŐ.

Előfizetés egy hónapra 30000 K

Egyes példányszám ára 1500 K

Megjelenik hétköznaponként délelőtt 12 órakor.

Halálos-ítélet és deklaráció.

A lapok Jugoszlávia belpolitikai életében nevezetes fordulatról számolnak be. Az történt, hogy a börtönben ülők nevében Radics öccse Radics Pavlo a szkupsztinában beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a Radics párt elhagyja azt az alapot, amelyen eddig állt és elismeri a fennálló helyzetet.

Aki tudja, hogy Radics még másfél esztendővel ezelőtt is Horvátország teljes szabadságát és függetlenségét követelte s kijelentette, hogy Horvátországban az állapotok rosszabbak, mint a Magyarországgal való államkapcsolat idején, az méltán elcsodálkozik ezen a váratlan fordulaton.

Könnnyen az ember ajkára toú a kérdés, vajjon a parasztpárt rettenthetetlen vezére, aki már annyiszor tanúságot tett bátorságáról, most a börtön szenvedései miatt határozta el magát erre a szinte árulásnak minősíthető lépésre, vagy más és komolyabb okai voltak? Ahogy mi Radicsot ismerjük: józanságát, a realitáshoz való szigorú ragaszkodását, taktikai érzékét és egész politikai egyéniségét, arra a belátásra kell, hogy jussunk, hogy itt Radicsot egy távolabbi jövőre való tekintés vezette. A Radics párt Pasics hallatlanul erőszakos fellépése folytán működésében meg van bénítva s azok a követelések, amelyeket ma hangoztatni is nagyon nehéz, csak teoretikusok. A vezérnek elég ideje volt a börtönben elmélkedni arról, hogy mi lenne a legokosabb s valószínűleg ennek a hosszú megfontolásnak a következménye az a nyilatkozat, amelyet Radics Pavlo szájával Radics István tett.

Radics könnyen azt gondolta, hogy elvégre ez a Pasics már mégis csak nagyon öreg ember,

jóval túl a hetvenen s előbb-utóbb őt is csak eléri minden halandók végzete, a halál. Ha tulajdonképpen Pasics egyénisége tartja össze és adja meg a Jugoszláv birodalom egységét, az ő kértégre nem vonható politikai ügyessége, amelyet adott alkalmakkor skurupulus nélkül támogat az erőszak fegyvereivel. A katonaság és csendőrség brutális, materiális hatalma a parasztpárt agitációját és működését teljesen lehetetlenné tette. Ilyen körülmények között egy

olyan józan politikusnak, mint amilyen Radics, könnyen juthatott eszébe az a gondolat, hogy egy látszólagos deferálás árán a parasztpárt mégis csak szabadabb kezet fog nyerni arra, hogy valamit tegyen, mint így, amikor némaságra van kárhóztatva.

Ez Radics Pavlo deklarációjának lényege, de még nem tudjuk a választ, amit Pasics fog rá adni. Tudjuk, hogy a szerb államügyész-ség már szerkesztett egy olyan vádiratot, amelyben halálos itele-

tet indítványoz egyes Radics-pártiakra. Pasics tehát erőszakos természetéhez híven nem állott meg a féuton s ha talán kivégzésekre nem is került volna a sor, de bizonyára hosszú és súlyos börtönbüntetésekre lehetett volna kilátása egyes Radics-párti politikusoknak. Ez a deklaráció most elejét veszi a kiszámíthatatlan bonyadalmaknak s egy deklaráció mégis csak olyan valami, amit később egy újabb deklarációval lehet helyettesíteni.

Meghosszabbították az osztrák-magyar követelések és tartozások bajjelentésének idejét.

Április 30 ig fogad el bejelentéseket a Pénzügyi Központ. Felül kell belyegeztetni a magyar kezben levő cseh-szlovák értékpapírokat.

Lapunk hasábjain már megemlítettük arról, hogy kormányunknak Cseh Szlovákiával folytatott pénzügyi tárgyalásai folyamán sikerült megállapodást kötni a két állam között fennálló követelések és tartozások rendezésére. Amint most értesültünk az erre vonatkozó adatok bejelentését április 30-ig meghosszabbították. A bejelentések erre célra külön nyomtatott úrlapon történik, mely kapható mindazon pénzügyi intézményeknél, melyek a Pénzügyi Központnak, vagy az Országos Központi Hitel-szövetkezethez tartoznak. Az úrlapo-

kat a Pénzügyi Központba kell beküldeni. Követeléssel élhetnek, vagy fizetéssel tartoznak azon személyek, akik 1919. február 26-ika előtt a jelenlegi Magyarországon laktak.

Ezúttal még egy igen fontos körülményre kell felhívni a közönség figyelmét. Ugyanis a Magyarország területén őrzött cseh szlovák értékpapírokat felülbélyegzik. A felülbélyegzést a cseh szlovák köztársaság magyarországi követsége végzi április 30-ig bezárólag. A felül nem belyegzett értékpapírok értéküket veszítik.

Öt apró gyermekével nyomorog Cseka József száz százalékos hadirokkant.

Társadalmi segítőakció mentse meg Cseka József nyomorgó családját. — A bajai „HADRÓNA” segítőkeze.

A mostani súlyos gazdasági viszonyok nyomászó hatása alatt görnyedez Csonkaországunk lakossága. Legjobban érzik a nincstelenséget, a nyomor súlyát tisztviselőink és azok, kik létüket munkájával szerzik napról

napra a betevő falat kenyeret. Baja város dolgozó népe is elkezdett küzdelni még mindig tartó munkanélküliséggel és ennek nyomában kelő nyomorúsággal. Legtöbben és legkeservesebben szenvednek ezekben súlyos napok-

ban hadirokkantjaink. A teljes nélkülözésben a szó-szoros értelmében betevő falat nélkül áll Cseka József 100 százalékos rokkant családjának. Cseka Józsefnek beteges felesége 5 apró gyermeke van. Kettő ezek közül 6 hetes iker-gyermekek. A hadirokkantak bajai csoportja a lehetőséghez képest készséggel sietel nyomorgó bajtársunk és családjának segítségére százezer korona készpénzzel, Elek Vincze főpénztárnok 4 kg lisztet 17 kg burgonyát juttatott a nyomorgó család konyhájára. Azonkívül kiutaltak számára Ivencz János adományából 5 kg zsirt. Ilyképen pár napra biztosítva van Cseka József és családjának vergődése.

Felhívjuk városunk áldozatos-lelkű társadalmát, segítsen a teljesen munkaképtelen hadirokkanton, mentse meg az éhenhalás útjára a családját, apró gyermekeit. Adományokat Cseka József családjának részére a hadirokkantak bajai csoportjának elnöksége (Szent Antal-utca 65. szám) és az elnökség (Mészáros Lázár-utca 8.) fogad el. A könyöröltek adományait hirtelre nyugtázza a hadirokkantak bajai csoportjának elnöksége.

A „HADRÓNA” koncertje április hó 4-én lesz a Nemzeti hangversenytermében.

Mindenki tudja, hogy a cipő

legolcsóbb és legjobb

KATTARINKA JÓZSEF és FIA

cipőházában.

Telefonszám: 206.

Telefonszám: 206.

Elismerten legjobb árukat rendkívüli olcsó árakon árusítja **Bruszt Lajos** divatüzlete.

NŐI		FÉRFI	
Selyemharisnya 55 ezer K.	Cilinderbársonykalap . . . 380 ezer K.	Gyapjúkalap . . . . . 95 ezer K.	Nyakkendő . . . . . 10 ezer K.
Pamutharinya 22	Divaternyő 290	Zokni 7	Ing selyemelejtű . . . 157
Flickalap 220	Keztyű 30	Bokavédő 72	Gallér (oroszlános) . . 18

Telefonszám: 242.

Gyönyörű szép flu „macsó ruhák”, Hamerli bőrkeztyűk, Gyukits férfikalapok, selyemsálak érkeztek

Községi jegyzőink az 1925. évi első évnegyed adóhátralékáról.

„Rossz az adózási rendszer”. — Behajtandók a hus- és borfogyasztási adók.

A március hó 26 án megtartott jegyzői értekezleten nyilatkozatokat hallottunk a szokatlanul nagyarányú adóhátralékokra vonatkozólag. Ebben az évnegyedben esedékes adókötelezettségek 8—10 százalékát „volgáltatta be ezidőig az adózó polgárság. Ha tehát az így felmerült helyzetet összehasonlítjuk az elmúlt évi helyzettel, úgy látjuk, hogy a tavalyi adózási viszonyokhoz képest, amidőn az államszolgáltatások 80—90 százalékát fizették be az adózók az idei első évnegyed adózási eredménye megdöbbentően minimális. Hogy mi az okozója ennek a nyomasztóan nehéz közgazdasági helyzetnek, az nyilvánvaló. Hogy miben látják a községi illetékes faktorok a hatalmas adóhátralékok keletkezésének okát, tudjuk meg nyilatkozataikból: A jegyző és adóügyi jegyzői kar általános véleménye az adózási rendszer gyakorlatiatlan, rossz voltát hangsúlyozza. Michler Bol dicsár nagybarcskai adóügyi jegyző a kötött rövid terminusokat tette kritika tárgyává. A pénz

ügyszegség ugyanis egyidőben adja ki a községekbe az elintézésre váró adótételeket. Mind-egyiknek, adózó polgárai számára megfelelően. Minden község köteles a kapott adótételeket záros, kötött határidőn belül elintéztetni. Ez lehetséges némely kevés lelkelt számláló községben, de ezeken a helyeken is nagy nehézségekkel küzdve, de szinte kivétel nélkül a nagyobb községekben, hol a jóval nagyobb arányú munkát ugyanannyi munkaerővel kell a községeknek elintéztetni. A számlási akció következtében keresztül vitt legutolsó létszámszökkenés annyira lecsappantotta a községi előjáróságok munkaerőjét, hogy az adóügyek rendezésével megküzdni. A községi jegyzők véleménye szerint okvetlenül szükséges az adórendszer további egyszerűsítése, a különböző adónemek legmesszebbmennyiségű egységesítése. Csak ezek rendezése után képesek adótételeket elintéztetni az adókat behajtani és a rengeteg adóhátralékot megszüntetni.

Szovjet-orszország általános parasztfelkelés és éhinseg előtt áll.

Berlinből jelentik: A nagynémet „Deutsche Zeitung” igen jól értesült helyről hosszabb tájékoztató tudósítást közöl Moszkvából, mely szerint Oroszországban minden pillanatban általános parasztfelkelés várható. A cikk szerint az

éhinseg a legközelebbi hónapokban rettenetes mérveket fog önteni miért is a szovjet kormány a kivézető utat egy támadó háborúban fogja keresni, vagy Románia, vagy Lengyelország, vagy pedig egyidőben mind a két állam ellen.

Olcsó kenyér.

Egy amerikai mérnök és egy magyar gróf újfajta találmányon dolgozik. — Szombathelyen már sikeres kísérletet is tettek vele

Sok nyomorral tengődő emberek fogunk örömet szerezni, ha most egy megváltást ígérő, új, magyar találmányról számolunk be. A szombathelyi boltokban nemrégiben egy különös, tanyai komlóskenyérnek nevezett kenyértípus jelent meg. Ezt a kenyeret Széchenyi Rezső gróf gyöngyöspusztai uradalma hozta forgalomba. Meglehetősen sötét színű, szinte barátságatlan kenyér volt ez, s a szombathelyi pékek jól nevettek a „kenyérstűtő gróf”-on. A derű azonban hamar követte boru, mert a szombathelyi pékek meg-

rémülve voltak kértelenek észlelni, hogy a városban mindenki a gyöngyöspusztai kenyeret vásárolja. Ez történt pedig azért, mert az új kenyér sokkal olcsóbb volt, ezután meg azért is, mert ize sajátos módon nagyszerűnek bizonyult, s az olcsó salátig friss és puha maradt. A szombathelyi pékek megpróbálták utánozni, de hiába, mert a kenyérnek külön titka van, ami egy amerikai magyar mérnök Miskolczy József találmánya, s a kenyérgyártás a Miskolczy mérnöknek és Széchenyi grófnak közös szabadalma.

Széchenyi Rezső gróf, a szombathelyi újfajta kenyérről úgy nyilatkozott, hogy azt Szombathelyen egy-két hétre, próbaképpen a község véleményének a megismerésére vezettek be.

Tervük az, hogy a találmány-nyal az egész ország közönsége és a külföld elé egyszerre lépjenek; a szombathelyi próbát is már beszüntették. A találmánynak a jelentősége nemcsak az, hogy újfajta kenyér, olcsóbb, ízesebb, tápálabb és egészségesebb minden eddigi kenyérnél, hanem az is, hogy 25 százalék lisztmegtakarítást is jelent.

A Katolikus Legényegylet tisztújító közgyűlése.

Tegnap vasárnap délután tartotta a bajai Katolikus Legényegylet tisztújító közgyűlését. A Hízekegy megnyitó szavai után Unterreiner Károly egyházi elnök szép szavakkal esetele a Legényegylet célját vázolta a múlt évi működését és megjelölte az utat a jövő működésére. Müller Antal pénztáros a múlt évi számadást terjesztette elő. A bevétel 27 millió korona, a kiadás 19 millió korona volt. Ezután ki-felkiáltással a régi tisztikart újból megválasztották. Unterreiner Károly elnök köszönetet fejezte ki mindazoknak, akik legényegylet támogatást és működését elősegítették. Külön jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg a Bajai Ujságnak hathatós tanogatasáért. A pártoló tagdíjakat évi 35.000 K-ban, a rendes tagdíjakat pedig havi 10.000 K-ban állapították meg. Krémer István indítványára a könyvtár díjakat két aranykoronában szabták meg. Felszólalók voltak Rosmann Károly, Rábl Béla és Jászlics András. A közgyűlés Unterreiner Károly zárószavaival ért véget. Utána a Turul S. E. tartotta rendes évi közgyűlését.

A német birodalmi elnökválasztás eddigi eredménye.

A német elnökválasztás vasárnap március 29 én kezdődött. Az eddig beérkezett jelentések szerint vezetnek Jarres jobboldali és a szociáldemokrata Braun. Éjjel 1 órakor Jarresnek 640 ezer szavazatöbbsége volt.

A demokrata szövetség mai bizottsági ülésén döntenek a passzivitás kérdésében.

Baros gyűlés!

F. hó 31 én (kedden) este fél 8 órakor az Ipartestületben választmányi és taggyűlést tartunk, melyre összes tagjainkat meghívjuk. Felkérjük tagjainkat, hogy ezen havi rendes gyűlésünkön tekintve a tárgyalandó ügyek közérdekű fontosságát teljes, számban jelenjenek meg. Budapesti áruminta vásárra fél-áru igazóványok ugyanakkor rendelkezhetők. Tisztelettel az ELNÖKSÉG.

A Ház husvétii szünete pénteken április hó 3 án kezdődik.

A győri választás ma reggel kezdődött az első választó körletben. Erős a küzdelem. Több száz ember járja sorra a házakat és agitál.

Kálai Tibort április végén nevezik ki kereskedelmi miniszternek.

A színészegyesület vasárnapi ülésén ujra elnökévé választotta Hegedűs Gyulát.

Purgly Sándor Bácsbodrog vármegye, Szabadka, Zombor, Baja volt főispánja március 27 én elhunyt. A Nagybecska legutolsó kimagasló főispánjának temetésén képviseltette magát a vármegyei törvényhatóság és a város is. A vármegye részéről elutaztak temetésére Baluku Gyula főispán, Szatolvyevits Dusan dr. alispán, Vojnits Máté főszolgabíró, dr. Poor Béla megyei főügyész, a város képviselőiben Koiler Dezső és Weissz Nándor tanácsnokok, kik Baja város koszorúját helyezték el a halott sírján.

Zürichi jegyzés.

(1925. márc. 30. délelőtt.)

Zürichben 100 magyar koronáért 0'0072 svájci frankot fizettek.

A Magyar Nemzeti Bank

hivatalos árfolyamai márc. 30. délelőti

Egy darab	Eladás		Vétel
	magyar korona		
Dollár	72130	72560	
Dinár	1148	1156	
Szokol	2138	2150	
Lei	329	331	
Német márka*	17168	17202	
Lira	2950	2968	
Angol font	844,000	847,000	
Osztr. korona	10144	10204	
Svájci frank	13915	13999	
Lengyel márka			
Hollandi forint	28749	28925	
Francia frank	8799	8923	
Napoleon ar.			

*A jegyzés egybillió papírmárkára vonatkozik.

Hirdessen a Bajai Ujságban.

MEZŐG...
Budapesti...
1925.
Buza uj...
Rozs uj...
Arpa...
Zab: uj...
Tengeri...
Korpa...

CSOK...
az...
Apoc...
an!

Üzlet...
SZABÓ...
üzlet...
Erzsébet...
szám...
kedelmi...
szembe...

Ehő...
Szár...
Szá...
3800...
Jókoi d...
zi vetés...
dható ár...
15000...
jó tu...
jai ut mell...
Kedve...

Szán...
4400 né...
melhető...
Teljesen...
befogadó...
pontjában...
bérbevehe...

Vitéz FER...
ing...
BAJA...
ZÖVETKEZ...

4005—1925. kig. szám.

Hirdetmény.

Az 1920. VIII. t.c. értelmében 6 évi időtartamra megválasztott mezőgazdasági bizottsági tagok közül Bajáról elköltözés és lemondás folytán a munkavállalók I. és csoportjába mezőgazdasági munkások, cselédek és azon gazdasági alkalmazottak közül, kik nem más csoportba sorozandók, — egy póttagnak, továbbá a IV. csoportba a 30. kataszteri holdnál nagyobb, de 100 kat. holdat meg nem haladó mezőgazdasági művelés alá álló ingatlanok tulajdonosai és hasznosítói közül egy póttagnak, — továbbá az V. csoportba a 100 kat. holdnál nagyobb, mezőgazdasági művelés alá álló ingatlanok tulajdonosai, hasznosítói közül 2 póttagnak választása, — továbbá a mezőgazdasági bizottság elnöke, al-elnöke és jegyzője választása végett és végül a kecskeméti mezőgazdasági kamarába az első és ötödik csoportba egy-egy tagnak megválasztása végett folyó évi április hó 5. (tíz) napjának (visszra) délelőtt 9 óráját a városi színház közgyűlési nagytermébe (emelet 3. ajtószám) kitűzöm és arra az érdekelteket választásra jogosultakat meghívom.
Baja, 1925. évi március hó 1.

Weisz Nándor
polgármesterhelyettes.

Jó karban lévő
férfi ruhák,
téli kabátok
ELADÓK és intelligens uraknak
butorozott lakás
teljes ellátással, esetleg csak lakás is. — Bővebb felvilágosítás a kiadóban.

SAJÁT TERMESŰ EI SÖRENDŰ
kelebiai fajboraim,

ugymint rizling és nemeskadarka keverek. nagyburgundival, zárt palackokban literenként 2000 koronáért kapható. 15 literen felüli vételnél árengedmény. Nagybán, hektóliter száma is kapható.

Vrabecz József
Haynald-utca 31. szám.

Cséplőgéptulajdonosok!
Cséplőgépjavitók figyelmét felhívjuk kézi csapágy- és sztergályező készülékeinkről, rendkívül olcsón és gyorsan beszerezhető.
FRANKL és HORVÁTH-nél.

FÉRFIING
VARRÓNŐ
ajánkozik. Hunyadi-utca 62. sz.

Velmetina
krém
pudert
szappant
Ginder-nél
vegyen.
Erzsébet királyné u. 18.

Pénz
betétel már 1000 koronától kezdve, évi 18—24% os kamatra elfogad,
Pénz kölcsönt olcsó napi áron folyósít,
Gazdálkodóknak földterületeket szerez,
Iparosoknak áru-előleg hitelt nyújt,
Kereskedők áru-tartozásait és követeléseit leszámítja a
Bajai Baross Hitelszövetkezet
mint az orsz. közp. hitelszövetk. tagja.
Baja, Zárda-u. 3. Posta épület.

Üzletáthelyezés.
Ernyőkészítő játékok
és
rövidáru üzletemet
Erzsébet királyné utca 17. sz. alá helyeztem át. Raktáron tartok: Női és gyermek harisnyákat férfi és női fehérneműt, divat ernyőkben a legnagyobb választék. Kézimunka előnyomást, Ernyő áthúzókat és lakításokat és javításokat a legpontosabban készítek. — Tisztelettel
Városi Ferencné Kihna Mária.

Vasöntöde:
Gépalkatrészek, motorok, golyós csapágyak.
Schmidt Márton Fiai
Baja, Csizmadia Felsz. utca 42. sz.

SINGER VARRÓGÉPEK
RÉSZLETFIZETÉSRE
ujból kaphatók a
SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Képviselő: Fischer Simon Baja.

Ha faj a gyomra
használjon
„Ventrovin” gyomor kura balsamot.
(törv. védve) Megszünteti a has és gyomorgörcsőt, idült gyomor és bélbántalmakat, székrekedést.
— Felülmúlhatatlan étvágygerjesztő. — Számtalan hála és köszönőirat. Egyedüli készítő Gerő Miklós „Ferenc József Gyógytár Laboratórium”
Budapest VII., Bethlen-utca 14. szám.
Megrendelés postai utánvétellel 26000 K.

Gyermek inspekciós
március 30-ától április 6-ig
munka felügyelő vasárnap délután nyitva
GYARMATI EMIL
70. sz. postára.

ELADÓ
egy Hofherr 4 HP. magánjáró cséplőgarnitúra olyan mint az új, különféle benzín és nyersolaj
motorok
és magányos magánjáró lokomobilok
4-es, 6-os. Megtekinthetők
Malagurszky Ferenc
gépgyárában. Baja, Budapesti-ut 8—10. szám.
Hirdessen a Bajai Ujság-ban.

FRANKL és HORVÁTH
mechanikai műhelye.
Baja, Budapesti-ut 15.

Képviselői és egyedárusításai:
Phönix varrógépek Mülhausen és Styriai kötőgépek, Premier kerékpárok, Premier motorok, Profos forkerékpárok, Profos írógépek. Összes mechanikai cikkek alkatrészeinek nagy raktára. Szakszerű javító műhely.

Butor olesóság.
Hálószobák, keményfa hálók, I. r. teleháló szobák, 7 darabból álló 3,000.000 K-tól feljebb. Keményfa, fekete tölgy, barna tölgy ebédülő 4,000.000 K-tól feljebb. Szalon-garnitúra egymillió K-tól feljebb.
Beszerezhetők:
SZABÓ FERENC
asztalosmester.
Barcs-utca 4. szám.